

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-ú. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellállomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky u. 1. sz. (Arany Bika bérház) földszint. Telefon: 113. (7 mellállomással). Hivatalos órák: reggel 8-este 6 ig.

A koalíció jövője

Irta: Gáspár Ervin

A most leleplezett összekövés egyik napról a másikra felszöve hozta a koalíció valódi, eddig sajnos csak kevesek által felismert ellenzékét. Most már világos, hogy ez az ellenzék okozta tulajdonképpen a kormányrendszer örökös válságait és zökkenőit, amiből következik, hogy eltávolítása valószínűleg megkönnyíti a kibontakozást, a demokratikus rend továbbfejlődését és végleges megszilárdulását.

Veszélyes volna lebecsülni ezt az összekövést, amely az eddig nyilvánosságra került adatok szerint kétségtelenül igen nagyszabású volt és nem részvevőin mult, hogy nem érte el célját. Ha az ilyen akcióhoz általában szükséges politikai judiciumuk hiányzott is, a szándék kétségtelenül meg volt bennük, talán mindössze csak a számukra nem éppen kedvező világpolitikai helyzetet felejtették ki a számításból.

Nem célnak azonban a konspiráció ügyével foglalkozni, sokkal inkább annak a magyar belpolitikára gyakorolt, már eddig érezhető hatására. Néhány hónappal ezelőtt úgy tevényt a felületes szemlélő előtt, hogy a koalíció problémáit az előbb-utóbb gazdasági természetű degradálódás. Sokan voltak, akik hajlamosak mutatkoztak ennyire leegyszerűsíteni a megoldásra váró kérdéseket és képlettel elintézni a mult egyelőre szunnyadó erőit. A valóság azonban — mint az előbbiek fekvő példa mutatja, — elaposan rácsúfoltt erre az optimizmusra. Aki azt hitte, hogy ebben az országban már mindössze csak az államalkodás mértékéről, vagy a tervgazdálkodásról kell vitatkozni és más, ennél jelentősebb politikai problémák már nincsenek függőben, az súlyosan tévedett. Ezekben az elmúlt kérdésekben kétségtelenül van ellentét a pártok között és ha már lényeg csak ezekről volna szó, ha már túl volnánk az alapvető politikai problémákon, úgy tényleg érdemes volna komoly formában felvetni a kérdést, hogy szükséges-e még a koalíciós kormányzás fenntartása, vagy sem. De az elmúlt hetek eseményei elég meggyőzően bizonyították be, hogy még nem fordulhatunk teljes erővel a jövő felé, még nem térhetünk át a részletkérdések megvitatására, mert hátunk még minden kétséget kizáróan és az elmúlt két év alatt elért impozáns gazdasági és politikai eredmények ellenére sem engedhet el az az időpont, amikor megengedhető volna már, hogy a demokratikus erők megoszoljanak és egymás ellen csináljanak frontot.

Az eddigiek szerint a konspiráció ügye nem érintette a koalíció kérdését, sőt bizonyos egészséges tisztulási folyamatot idézett elő, amely talán hasznára is válik a pártok további együttműködésének. Most már azonban — ha tevényt, ha nem — mindenképp tudomásul kell venni azt az egyszerű valóságot, hogy igenis van egy nem lebecsülendő, határozottan antidemokratikus komoly ellenzék a koalíciónak, amelynek nem szimpátiákkal, hanem a magyar demokrácia reformjait, így elsősorban a földosztás és csak másodsorban az államosítás, a címek eltörzése, a paraszti és munkás tömegeknek öntudatosítása és politikai nevelése. Hirtudon tehát a kormányzat terheit — igaz, hogy csak látszólag —

egy újabb súlyos feladattal gyarapodnak, amelyről az optimisták már-már szeretnék volna megfeledkezni: viszont ez a feladat a sokkal határozottabb harc a kisértő mult ellen, minden súlyossága mellett szerencsére nem szétválasztó, hanem összetartó erőt jelent a koalíció számára.

Hogy ezt a tételt minden felelős tényező, beleértve a parlamentaris ellenzékét, felismerje, arra hathatós bizonyítékot nyújtanak a parlament e heti ülésai. Lehet, hogy igen sok lényeges politikai és gazdasági kérdésben komoly nézeteltérés van a Kisgazda Párt és a baloldali blokk között, de ennek a most ismét időszerűvé vált feladatnak, a különböző restaurációs kísérletek elleni küzdelemnek megjelölésében a koalíció pártjai teljesen egységesnek mutatkoztak.

Mit bizonyít a parlamentben megmutakozott egység? Bizonyítja, hogy mindazok, akik nem a vesztelt háború után fedeztek fel magukat demokratikus hajlandóságokat — bármelyik pártban is foglaljanak ma helyet — még alaposan emlékeznek a legális, vagy illegális ellenzékiség hosszú vigasztalan éveire. Keserűen emlékeznek még, hogy milyen merész és egységes volt a Horthy-uralom valamennyi kormányzó pártja minden demokratikus törekvéssel szemben. Ez az emlék ma is elevenen él és hat és függetlenül attól, hogy a Kommunista Párttól a Kisgazda-, sőt a Szabadságpártig minden jobban és felelős ember tudja, hogy bel- és külpolitikai szempontból egyaránt milyen következményekkel járma a nullnak akárcsak részbeni visszaállítása, egymagában is valószínűleg inspirálja a demokratikus erők egységét minden ellenforradalmi kísérlettel szemben.

Nagy hiba volna azonban megállni ennél a pontnál és a koalíció sorait és ezen keresztül az ország belső belkijét egy ilyen, alapjában véve csak egy szektorban mutatkozó egyetértésre építeni. Epp ezért a felkavart vizek csillapítására ismét határozottan és pozitív értelemezéssel fel kell vetni nem a koalíció fenntartásának, hanem megszilárdításának kérdését. Az összekövés intő jel volt, amely figyelmeztet a mult irányából még fenyegető veszélyekre és ezért a legnagyobb nyomatékkal kell aláhúzni az eset pozitív tanulságát: a koalíciót szorosabbra kell fogni és szilárd egységbe kell kovácsolni, nemcsak az ellenforradalmi törekvésekkel szemben, hanem elsősorban az ország gyors újjáépítésének és az életszínvonal emelésének érdekében. Legyen elég ennek indoklására hivatkozni éppen az összekövés első programponyjára, amely egyidejű szabotázs-akciók mellett a koalíció megújításáról beszél. Ha az ellenforradalmárok erre törekedtek, úgy ebből világosan következik, hogy a demokratikus erőknek viszont a koalíció megszilárdítását kell akarniuk.

Természetesen az együttműködő pártoknak a kritikus pillanatban mutatott politikai érettsége, a mértékeltartás és józanság az egyik oldalról, a szigorú önkritika és nyomában a radikális eszelelvés a másik oldalról még nem jelent biztosítékot a jövőre nézve, ilyen biztosítékot csak az előre kidolgozott, gyakorlati munkaterv

A havazás és hófúvás miatt elmaradtak a szénszállítmányok, erősen korlátozták a villanyáram szolgáltatást

Tegnap délig a jelzett szénszállítmányokból egy sem érkezett meg Debrecenbe. A Világítási Vállalat teljesen szén nélkül van, csak a vizsgálóállomáshoz szükséges áramot tudják adni a meglévő, egészen minimális készletből. Így tegnap délután a város nagy részében megszűnt a villanyáramszolgáltatás.

Ertesüléseink szerint a közlekedési nehézségek miatt nem tudnak befutni a szénszállítmányok. Egyméteres hótorlaszok vannak a vasútvonalakon. A vasúti telefontávközlés is meg-megszakadt a hófúvás következtében; így a vasut sem tud pontos jelentést kapni a debreceni szénszállítmányok sorsáról. A mozdonyokat kiküldték a szénszállítmányok elé, de ezekről sincs hír.

A helyzet javulása az időjárástól függ. Ha befutnak az elakadt szállítmányok, ismét megindul az áramszolgáltatás.

Mint a délután folyamán értesülünk, Szabó Kálmán polgármester közbejött a dohánygyárnak a debreceni pályaudvaron álló három vagon szénét a

Világítási Vállalat rendelkezésére bocsátották. Azonban újabb akadály merült fel, — délután még nem tudták a három vagon befutni a Világítási Vállalat telephére, mert a vagonok odafagytak és hótorlaszokkal vannak körülvéve.

A szeméztéria okozta áramkorlátozás folytán tegnap este nem játszott a színház és nem volt előadás a mozikban sem.

A Világítási Vállalat utcai világítást sem tudott adni. Ugyan-

csak szünetelt az ipari áramszolgáltatás. Egyedül a hírtápnyművek kaptak áramot, tekintettel az újságok megjelenésének fontosságára, amit teljes mértékben magaevá tett a polgármester és a Világítási Vállalat megértő vezetősége.

Vasárnap és hétfőn Debrecenben, szünetelt a villamosforgalom is. Vasárnap délelőtt a hófúvás miatt akadtak el a villamosok, hétfőn pedig már az áramhiány miatt.

Hófúvás okozta szénhiány miatt a mellékvonalakon egyelőre szünetel a vasúti forgalom

Az országzerte dühöngő nagy hófúvás a vasúti forgalomban is akadályokat okozott. A néhol méteres hótorlaszok miatt a szénbányákból a szénszállító vonatok két-három napi késéssel érkeznek Debrecenbe és emiatt hétfőn és ma, kedden a debreceni üzemeltetőség területén erősen korlátozott a vasúti forgalom.

Csupán a fővonalon közlekedik vonat. Nyíregyházára a délután 18 óra 10 perckor Debrecenből induló személyvonat, valamint az ellenirányból Debrecenbe reggel 7

óra 24 perckor érkező személyvonat nem közlekedik. Gyorvontat indul Nyíregyházára.

Debrecen-Budapest viszonylatban semmi változás nincs!

A mellékvonalakon csak Kaba és Nádudvar között van közlekedés. Püspökkladány és Debrecen között közlekedik vonat. A hófúvás miatt, értesüléseink szerint a MÁV Hortobágyal nem tudja fenntartani a kapcsolatot Kábalakadály miatt. Állítólag szerdán reggel már helyreáll a rendes forgalom.

Megjelent a rendelet a közalkalmazottak és nyugdíjasok fizetésarányosításáról

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kormány rendeletét a közszolgálati alkalmazottak illetményeinek és nyugdíjállításának arányosítása tárgyában. A rendelet értelmében a tényleges szolgálatban álló közszolgálati alkalmazottakat a következő illetmények illetik meg:

I. fiz. osztályban az I. lakáspénz-osztályba tartozó állomáshelyen 1350, a 2. lakáspénzosztályba tartozó állomáshelyen 1305 és a 3. lakáspénzosztályba tartozó állomáshelyen 1245 forint.
1/a. fiz. oszt.-ban 1200, 1155, 1095. II. fiz. oszt.-ban 1140, 1095, 1035. III. fiz. oszt.-ban 960, 915, 855. IV. fiz. oszt.-ban 720, 690, 645. V. fiz. oszt.-ban 540, 510, 465. VI. fiz. oszt.-ban 435, 411, 381. VII. fiz. oszt.-ban 360, 336, 306. VIII. fiz. oszt.-ban 310, 285, 256. IX. fiz. oszt.-ban 270, 242, 218. X. fiz. oszt.-ban 240, 220, 200. XI. fiz. oszt.-ban 200, 185, 170. XII. fiz. oszt.-ban 185, 170, XIII. fiz. oszt.-ban 185, 170, 158. XIV. fiz. oszt.-ban 170,

158, 148, XV. fiz. oszt.-ban 160, 148, 136.

Az ellátásban részesülő nyugdíjasok, nyugbereksek, valamint özvegyek ellátási díjait a következőkben feltüntetett összegek alapulvételeivel kell megállapítani: Eszerint a beszámítható javadalmazások, azaz teljes nyugdíjak az I. fiz. oszt.-ban 945, 914, 872; I/a. csoportban 840, 808, 766, II. fiz. oszt.-ban 798, 766, 724, III. fiz. oszt.-ban 672, 640, 698, IV. fiz. oszt.-ban 504, 483, 452, V. fiz. oszt.-ban 378, 357, 325, VI. fiz. oszt.-ban 305, 288, 267, VII. fiz. oszt.-ban 252, 235, 214, VIII. fiz. oszt.-ban 217, 200, 179, IX. fiz. oszt.-ban 189, 169, 153, X. fiz. oszt.-ban 168, 154, 140, XI. fiz. oszt.-ban 154, 144, 130, XII. fiz. oszt.-ban 140, 130, 119, XIII. fiz. oszt.-ban 130, 119, 110, XIV. fiz. oszt.-ban 119, 110, 104, XV. fiz. oszt.-ban 112, 104, 95.

A családjapótlék, közlekedési segély és a lakbérégegy az ezekre jogosultakat továbbra is az eddigi

mértékben illeti meg. Lakbérégegy a tényleges szolgálatban álló alkalmazottak részére is fiz. oszt.-ra tekintet nélkül jár.

A rendelet közli a MÁV rendszerű fizetési fokozatokba tartozók fizetését is.

Ezek szerint az I. fizetési fokozatba tartozók fizetése 990 forint, 2. fi. fok. 840, 801, 645 lakáosztály szerint, 3. fiz. fok. 720, 690, 585, 4. fiz. fok. 660, 630, 525, 5. fiz. fok. 600, 570, 465, 6. fiz. fok. 540, 510, 435, 7. fiz. fok. 501, 477, 403, 8. fiz. fok. 468, 444, 381, 9. fiz. fok. 435, 411, 354, 10. fiz. fok. 408, 384, 330, 11. fiz. fok. 384, 360, 306, 12. fiz. fok. 360, 336, 285, 13. fiz. fok. 340, 305, 275, 14. fiz. fok. 320, 295, 266, 15. fiz. fok. 310, 285, 256, 16. fiz. fok. 290, 260, 236, 17. fiz. fok. 280, 250, 226, 18. fiz. fok. 270, 242, 218, 19. fiz. fok. 260, 235, 210, 20. fiz. fok. 250, 225, 205, 21. fiz. fok. 240, 220, 200, 22. fiz. fok. 230, 215, 195, 23. fiz. fok. 225, 210, 190, 24. fiz. fok. 220, 205, 185, 25. fiz. fok. 210,

nyújthat, amelyhez minden párt önként, sőt szívesen adja meg hozzájárulását. A feladat tehát, ennek a munkaprogramnak megalkotása, világosan adva van és amit lezárt az összekövés ügye, a megújult légkörben azonnal neki kell látni a koalíció és konkrét alapjainak megépítéséhez.

A meggyőzés most sem lesz könnyű, mert ahogy eddig sem volt az, de éppen a széthúzás következtében felidézett veszély látán a meggyezést minden körülmények között létre kell hozni. Amíg a demokratikus erők egységesen foglalnak állást, addig a

reakció minden kísérletezése már eleve kudarcra van ítélve.

Most, a kritikus pillanatban szemtanúi voltunk a demokratikus erők impozáns egységének az első komolyabb ellenforradalmi akcióval szemben. Ezt az egységet továbbra is fenn kell tartani, mert azaz tisztában kell lennünk, hogy bármilyen fajta demokráciáról is legyen szó, bárhogyan is alakuljanak a demokratikus pártok erőviszonyai, bármelyik fél is győzőn az alkotmányos eszközökkel meggyőzt politikai küzdelemben: még a vereséget szenvedett fél sem veszíthet soha annyit, mint az ellenforradalommal esetleg

akárcsak úgynevezett „hisztességes egységet” is köté győztes.

Válságos pillanatokban jó emlékezni a történelmi példák hosszú sorára, III. Napoleontól kezdve Dollfus halálán át a müncheni egyezményig és következményéig, vagy ha úgy tetszik a hazai tanulságra, arra az útra, amely a szegedi gondlattól nyílegyenesen Székessig és a háborús szétszórásig vitte az országot.

Igazolvány képek
HORVÁTH FOTÓTÓL,
Simonffy utca 1/b.

Független népnaptár

1947. évre újból kapható a Kiadóhivatalban.

Február 13-án tárgyalja a budapesti népbíróóság a hajdúszoboszlói zendülés ügyét

A budapesti Népbíróóság Gál-tály tanácsa február 13-án tárgyalja az emlékeztető hajdúszoboszlói zendülés résztvevőinek büntetéséről. Az elsőrendű vádlott, *ijj. Doró Mihály*, a szoboszlói szakszervezet és Paraszpárt vezetője; azonkívül több társa: *Parti László, Kőte Lajos, Kiss Sándor, Sarkadi Ferenc, Arva Sándor, D. Nagy Lajos, Horogh Gábor, Marinka Károly*. A vádlottakat magánosok elleni erőszak, zsarolás és halosági rendlet elleni engedetlenségre való felbujlás és erőszak büntetésével vádolják. 1946 augusztus 23-án történt az ismeretes hajdúszoboszlói eset, amikor Doró Mihály vezetésével több száz főnyi tömeg tüntetett, népitétellel fenyegetőzött,

ügyvédek lakását megostromolták, az ablakot követ beverték, majd a Fraenkel-malomban léptek fel erőszakosan és kényszerítették az őrlési rendelet megváltoztatására. Több gazdálkodóval erőszak alkalmazásával olyan irratot irattak alá, hogy lemondanak a visszatért földjükről; több ügyvédet arra akartak kényseríteni, hogy ne vállaljanak több földvisszaperlési ügyet. Követelték az őrlési rendelet megváltoztatását. Doró Mihályt és két társát az eset után a debreceni államügyészségre szállították, de a Paraszpárt pártörős ultimátuma után szabadlábra helyezték az őrlésbe vett embereket. A Népbíróóság tárgyalása több napig fog tartani.

Felmentő ítélet a rögtönítélőbíróóság előtt

A debreceni törvényszék rögtönítélő bírósága hétfőn *dr. Trássy András* tanácselnök, a debreceni törvényszék helyettes elnöke elnökelete alatt összehívta *Takács Ferenc* lakodi, szabolaszmezei földműves fiatalember vádlottat, akit vasúti kocsi feltörése és kifosztása miatt állították az államügyészség a stettáriális bíróság elé. A vád szerint ez év január 8-án hajnali 3 órakor a debreceni Nagyalomáson feltört egy lefolyozott vasúti kocsit, amelyben só volt és 30-40 kiló kóstot akart ellopni és elszállítani. A vádlott védelmére a rögtönítélő bíróság előtt *dr. Nyiri László* ügyvéd látta el.

A vád szerint a bíróság előtt tagadta a vádat. Egyik kísérkedő, *Szabó Miklós* árut, almát, káposztát, szállított Budapestre és őt bízták meg a vonatrakomány kíséretével, hogy útközben meg ne dézsmálják, el ne lopják. A debreceni állomáson a hajnali órákban szalonját ment sőt, és akkor vette észre, hogy egy vasúti kocsit, amely az övéhez közl volt, feltörték. Azonnal szölt több vasúti kísérkedőnek, majd visszaverték a sőt, a kocsit újból lezárták. Pár óra múlva több vasutas, kísérelő rátámadt, hogy ő a tolvaj, készel, bottal támadták rá, mire a kocsit alá bujt és inkább vállalta, hogy ő a tolvaj, csak ne bánták.

Ezért tett először beismerő vallomást a rendőrségen is, de már az államügyészség előtt tagadott és mostani vallomását terjesztette elő. A rögtönítélő bíróság kihallgatta *Asztalos Sándor* rendőrnemző hadnagyot, aki a kihallgatásról tett vallomást. Több tanú nem jelent meg a bíróság előtt. A rögtönítélő bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása, majd *dr. Nyiri László* ügyvéd védőbeszédét után *Takácsot* bizonyíték hiányában felmentette a vád alól, mert nem nyert beigazolást, hogy ő követte volna el a vasúti lopást. Az ítélet jogerős. Ez az első eset, hogy a rögtönítélő bíróság felmentő ítéletet hozott.

Debrecenbe megérkezett a Quakerok első adomány

Egy hatalmas teherrautóval közel ezer pár cipő és harisnya jött a debreceni ifjúság számára. A Quakerok ugyanis segélyezési akciójukat a 12-18 éves ifjúságra tervezték, arra a légre, amely az eddigi segélyezésekből kimaradt.

Debrecenbe érkezett a Quakerok — hivatalos nevükön American Friends Service Committee — két kiküldöttje, *Miss Joan Freeth* (Anglia) és *Mr. Eberhardt* (Amerika). A két kiküldött el- lenőrizte az első Quaker-küldemény szétosztását.

A cipőadomány teljes egészében a debreceni tanoncoknak jutott. A szociális felügyelőség a tanonciskolába beírt tanoncok között osztja szét az adományt, mert csak így lehet gyors és pontos szétosztást végezni. — A szétosztás kapcsán derül ki, hogy hány tanonc van Debrecenben, akit munkaadója nem szegődte-tett be s nem iratolt be a tanonciskolába. Ezek közül sokan jöttek el a szétosztás hírére az osz-

tohelyekre s szomorúan, üres kézzel kellett elmenniük. Csak a szegődött, iskolába beírt tanoncok kaphatnak...

Tegnap délután a városi ipar-tanonciskolában, délután a MAV-műhelytelep tanonciskolájában és a kereskedelmi műkődő tanonciskolában folyt a kiosztás. A mai napon be is fejeződik a kiosztás.

Boldogan vették át a tanoncok a cipő- és harisnya-adományt. A cipők javarésze vadonatúj, magasszárú cipő, erős gumitalppal; van köztük használt cipő is, de ezek kijavítva, talpaltva, sarkal-tva kerülnek a tanocok kezébe.

Minden adományhoz egy kis írás mellékelnek. Ez áll rajta: «Ezt az adományt az Amerikai Emberbarátok Segélyező Bizottsá-gának ösztinte, szívélyes üdvöz-lelei kísérik. Kifejezik a Baráti Szövetség és más hasonló felfo-gású emberek előtt azon óhaját, hogy minden tőlük telhető me-nytegenek embertársaik nyomor-ának enyhítésére, fajra, vallásra,

Nyúlhórt pézsmát, rókát és mindennemű vadbórt legmagasabb áron vesz Somogyi László szörmeárnyára Debrecen, Varga-u. 32

DEBRECZEN 3. OLDAL 1947. jan. 28.

vagy politikai meggyőződésre való tekintet nélkül. Hiszük, hogy minden ember Isten teremtménye. Ezért azt reméljük, hogy együttműködéssel, kölcsönös megértéssel együtt dolgozhatunk, hogy biztosítsuk a békét és a megértést az emberiség számára. Miss Joan Freeth és Mr. Eberhardt tárgyalásokat folytattak

dr. Vadász Sándor szociális felügyelővel a további Quaker-segélyekről és a Quakerok debreceni kirendeltségének felállításáról.

Szó van arról, hogy már a következő hónapokban tanoncok és diákok érkezését megszervezik. Újabb segélyküldeményeket is kiállításra helyeztek. Ebből már a középiskolás diákok is részese-sülni fognak.

Földalatti náci mozgalom Németországban

London. (Reuter) Az európai kérdések tanulmányozására kiküldött nemzetközi bizottság a németországi állapotokról szóló jelentésében megállapítja, hogy Németország brit, francia és amerikai övezetében a náciellenítés során önkéntes hibák azt eredményezték, hogy a náci-párt magához tért a veszteség okozta csapásból és most csendesen szervezkedik hatalma visszaszerzé-

sére. Ma már egész Németországban a náci szervezetek hálózata működik és hatalmuk egyre növekszik. Ezek a szervezetek elkerülnek minden nyílt ellenállást és pillanatnyilag csupán passzív ellenállást tanúsítanak. A földalatti mozgalom célul tűzte ki, hogy Berlinben a lehető legerősebben központosított német kormány létesüljön.

Debrecenben rejtőzik egy szélhámos autós társaság

A budapesti főkapitányság országos körzést adott ki háromtagú autós szélhámos társaság ellen. A társaság tagjai szombaton autót megjelentek a felsőségi Széchenyi-kasijében, hatóságai személyeknek adták ki magukat és hazkultatást tartottak. A házkutatás után magukkal vittek három értékes olaj festményt, valamint egy nagybecsű kínai vázát és a művelés becsű értékekkel eltűntek. — A

rendőrség megállapítása szerint Szolnok-Karcag irányában tűnt fel autójuk. A debreceni rendőrség erőteljes nyomozást indított az autós szélhámosok kézrekerítésére, mert az a gyanu merült fel, hogy az a banda vitte el a felsőségi kastély képzőművészeti ritkaságait, amelynek tagjai két hónapja Debrecenben több beüresi követek el, így a Miklós-utcai beürest is ezek hajtották végre.

Drótosné sirva, jajgatva tagad

A debreceni ítéltábla hétfőn tárgyalta *dr. Drótos Pálné*, egy orvos elvált felesége bűnügyének fellebbezését. Drótos Pálné az országúton követelt el több rablást. Az volt a módszere, hogy felkérkedett útközben szekerekre és a kocsit hajtó embernek horba, pálinkába kevert állatot adott be, elkábította őket és utána letette őket a szekérre, majd a szekeren elhajtott és a lovat, a szekeren lévő értékeket megtartotta, eladta, értékesítette. A debreceni törvényszék 8 rendbeli rablás bűntette miatt 7 évi fegyházra ítélte. Az államügyész sü-

lyosbítását, a védő és Drótosné enyhítésért fellebbezett. A fellebbezéssel hétfőn foglalkozott a debreceni ítéltábla. Először az iratokat, az elsőfokú ítéletet ismertették, majd *dr. Drótosné* hallgatta ki a Tábla. Drótosné itt is sirva, jajgatva ártatlanságát hangoztatta és tagadni igyekezett. Kihallgatta a Tábla fiatalkorú fiát, akivel együtt követte el a bűncselekményeket. Fiatalkorú fia részben rávallott, terhelő vallomást tett. A Tábla végül úgy határozott, hogy az ítéletet szerdán délelőtt 10 órakor hirdeti ki.

Megnyílt a Debreceni Ujságírók Clubja

Vasárnap este meghitt, hangulatos vacsora volt a háborús események következtében elpusztult, de újra helyreállított Ujságíró Clubban. Ez a vacsora volt a club megnyitóját s azon Debrecen társadalmának vezető egyéniségei szinte kivétel nélkül megjelentek. *Fáber László*, a club elnöke köszöntötte a vendégeket, majd *Szabó Kálmán* polgármester, *Karjénov* alezredes, *dr. Kertész Aladár* egyetemi tanár méltatták a sajtó és az újságíró club jelentőségét. *Közössy Anpi* és *Dalmady Géza* művészi énekeszámait és *Tamás Gyula* pompás hegedűszáma nagy sikert arattak.

P. Nagy Ilona és Erdész Mihály Beethoven-esje

Az Ady-Társaság zenetörténeti hangversenyének sorában legújabb Beethoven három zongorára és csellóra írt szonátáját hallgattuk. A három mű (op. 5. II., op. 69. és op. 101. II.) alkalmi jellegű mellett 1796 és 1815 között valójában átfogja Beethoven életművét és a nagyobb szabású alkotásoknál is hívebben tárja a hallgatót a mester stílusfejlődését.

A szonáták előadásáról szólva, mindméllelt örömmel kell kiemelnünk *P. Nagy Ilona* nemes stílusú, mag-s zenei intelligenciára való zongorajátékát. Kifogástalan technikája, lehezszerűen finom piácsol, főképp pedig a zenei frázisok tiszta értelmezése, a lényeg ösztönös megragadása komoly művésznőnek mutatta őt, akitől még igen sokat várhatunk a legszigorúbb mértékkel mérve is. *Erdész Mihály* aprólékos gond- dal dolgozta ki szólalmának egyes részleteit, de úgy érezzük, hogy a részleteknél maradt. Elismerjük, hogy az op. 69. szonáta némely részletében művész hatást tudott kelteni — itt eleinte fátyolosított tónusa is kitejesedett és kisépre-selő vonókezelése is megzúnt — de egyébként erősen háttérben maradt partnere mellett. Dicséretes vállalkozása, hogy Beethoven valamennyi zongora-cselló szoná-

Közellátás

Olajat és sót osztanak. A hét végén a közlekedési ügyosztály jegyre két deci olajat ad. A sertés-vágások után kötelező zsírbe-szolgáltatást teljesítők három kg. sórt kapnak.

Dicsőn, leszállított árban nagy bundavásár Varga Kozma Béla szücsáruházában. Piac-utca 16. (Alföldi palota)

ING 29 '80 AKCIÓ
NYOMOTT PUPLIN-ból Ft-ért egyes számok
FRANK ARANY BIKA

táját megszólaltassa, mindenesetre elismerést érdemel. Erdéklődéssel várjuk a két művész második együttes estjét.

A Kisgazda Párt hírei

A gazda tagozat febr. hó 1-én, szombaton délután 5 órakor a párhelyiségben tisztújító közgyűlést tart, amelyre a párt gazda tagjait az Elnökség azzal hívja meg, hogy a megjelenők pártga-zdóványukat hozzák magukkal.

A FUGGETLEN IFJUSÁG HÍREI

Ma délután 3 órakor debreceni elnöki tanács.

A Független Ifjúság vármegyei nagyválasztmánya február 2-án, vasárnap délelőtt ülést tart Debrecenben a Független Ifjúság hivatalos helyiségében.

Holnap délután lesz a Független Ifjúság kultúrdejtánja

A Független Ifjúság irodalmi pályázatának eredményhirdetése, valamint pályadíjainak kiosztása folyó hó 29-én, szerdán délután fél 5 órai kezdettel lesz nagyszabású kultúrdejtán keretében. Az irodalmi pályázat díjnyertesek között kb. 500 forint értékű könyv kerül kiosztásra. A kultúrdejtán keretében a Független Ifjúság színjátszó csoportja *Oragóle: „Szemet szemért”* című darabját mutatja be. A kultúrdejtán iránt városunk ifjúsága körében hatalmas érdeklődés nyilvánul meg s ezt az érdeklődést az irodalmi pályázat eredményhirdetése még csak fokozni látszik. A kultúrdejtánra jegyek kjszági tagoknak és középiskolásoknak 1 forintért kaphatók.

Ujra megindítják a közmunkákat

A debreceni közmunkafelügyelőség eljárt az újjáépítési minisztériumban a közmunkák sürgős megindítására érdeklőben. A tárgyalások során rámutattak a Debrecenben be-következett munkanélküliség ará-nyaira, amely azáltal állott elő, hogy a terbevelt közmunkák folytatását leállították. Az előterjesztéseket a minisztériumban nagy meg-értéssel fogadták és elhatározták, hogy a városban uralkodó munka-nélküliség enyhítésére a munkálatokat újra megindítják. Természetesen csak olyan közmunkákról lehet szó, amelyek a téli időszakban elvégezhetők.

A újjáépítési minisztérium e cél-ból Debrecenbe küldi *dr. Szabó Zoltán* osztálytanácsost, aki a helyszí- nen fogja megállapítani, hogy mily- nyen munkákat tart fontosnak a mi- nisztérium az újrafelvitelre s erről javaslatot tesz a minisztériumnak.

A tavaszi idők beálltával termé- szetesen teljes erővel veszik fel a munkát. A közmunkafelügyelőség- en ezzel kapcsolatban előkészületeket tesznek egy törvényes rendelkezés életbe lépésére is. Ugyanis a köz- munkáról szóló rendelet előfija, hogy tartós közmunkára 6 hónapja ter- jedő időre korlátra való tekintet nélkül igénybe vehetők azok az egyének, akiket a bíróság jogerős en- drágítás, adócsúszás vagy közellá- tási bűncselekmények miatt szabad- ságvesztéssel büntetett. Ezeket a gazdasági életre káros egyéneket most összejárjuk és alkalmatlán be- hívják hasznos célokat szolgáló munka elvégzésére.

Mosott rongyot vesz lapunk nyomdája. Balcsy Zoltán-ny. 1. (Műka épület)

Ötmillió eperfa félmilliárddal emelné a mezőgazdaság jövedelmét

Vásárhelykutas, 1947. január.
A temető csöndje ül a pusztán. A szétszórt, téli álmukat álmódó tanyák között sehol eleven ember rajtuk kívül. Az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség tisztviselőjével jöttünk Vásárhelykutasra Szegedről. A földművelésügyi minisztérium nagy eperfasítási tervéről hallottunk: arról, hogy a Nagyalföldön és Dunántúlon ötmillió eperfát szeretnének ültetni az új és a régi kisbirtokosokkal.

Az akció nagyalföldi szervező központja Szeged. Szegeden érdeklődtünk tehát s ott azt a választ kaptuk: gyermek Vásárhelykutasra Greguss Mátéhoz. Amíg ott szét nem nézünk, fölösleges minden beszélni.

Félóraja lehet, hogy ballagunk a vasútállomástól, s most azt mondja a selyemtenyésztési tisztviselő:

— Itt vagyunk!
Hosszú eperfasorral szegélyezett úton haladunk végig. Balról két hatalmas táblában gyönyörű gyümölcsös, jobbról mintegy 10 holdnyi gyümölcsfaiskola. Az eperfasor végénél a tanya. Szerény, kicsi lakóház: épp olyan, mint általában a vásárhelykutas tanyák. De sok és nagy a melléképület, az udvar közepén kis szeszfőzde van betonkádakkal és ahová csak a szem lát: mindenütt eperfa, eperfa és eperfa.

A tanyaudvar folytatása drótkerítéssel körülvett, gyepes terület: 6x6 méteres sor és tőtávolságra hatalmas, vén eperfákkal beültetve.

Előkerül Greguss Máté, a gazda. És így mondja el a vásárhelykutas eperfák igaz legendáját:

— Ötven évvel ezelőtt szegény kis homoki gazda volt apám. Tizenhat hold buckás, futóhomokot vett itt, ahol a tanya áll. Volt egy eperfánk és látta jó apám, hogy mennyire szereti annak gyümölcsét a jószág, s a néhány kis koszos malacunk, hogy feljavul az eperen.

Gondolt egyet, kilenc hold homokon eperest csinált és az utakat is beültette eperfával.

Ezeröttszáz eperfát ültettünk el. Az eperes közti területen eleinte konyhakertet és gyümölcsfaiskolát csináltunk. Mire az eperfák termővé váltak, volt egy kis pálinka főzőnk is. Az eperfának köszönhetünk mindent.

A 16 hold sivatagból itt 60 holdas birtok lett, de külön ugyanannyit tudott adni apám három testvéremnek is.

Van 30 hold gyümölcsösöm 11.000 gyümölcsfával és 10 holdas faiskolám. Mégis azt mondom, hogy az egész nem ad annyit hasznát a gazdaságban, mint az 1500 eperfa. A gyümölcsösre rengeteg a kiadás. Fakezelés, permetezés, gyümölcszedés, csomagolás, szállítás: mind igen nagy költség.

Az eperes pedig 50 év óta folyton csak hasznát ad.

Ami Greguss Máté mond, annyira meglepő, hogy hitetlenkedve nézünk rá. Ezért lát bevezet az epereskertbe, ott bizonyít és mindent megmagyaráz. A bekerített eperesben most 10—15 darab maglódisznó és süldő heverész, turkál, szedogot az eperfák között. Olyan gömbölyűk, hogy szinte gurulnak. Elmondja Greguss Máté, hogy az 1500 eperfa legkevesebb 1500 métermázsas gyümölcsöt terem egy-egy nyáron.

Három-négyszáz mázsa eperet önyvára rázza összegyűjtenek. Számárfogat hordja az eperét a pálinkafőző mögötti 100 hektés medencébe. A cefréből 30—40 hektoliter pálinkát főznek

Becsapnak az eperesre éres kezdetén 200—300, egyenként 25—30 kg-os süldőt. Mire az eper leérik 100—120 kg-os disznó lesz belőlük.

A pálinkának kifőzött cefrét is a disznókkal etetik meg. De epercefrével etetik a növendékmarhát és az eperesben tartják a birka-falkát is. A marha és birka csupa fagyú az eperétől. És annyira szereti, hogy szinte megbomolul érte. Mikor ősszel a lomb lehull, a disznó, birka, tehén azt szinte egy szálra megeszi.

Az eperafélével kitűnő takarmány. Mindezen felül az eperfák egyrészenkénti csonkításából s a kiszáradt fákból évente százmázsas száma van a gazdaságnak tüztája: a törzsek pedig szerszámfáknak, kocsinak és hordókészítésre, sőt butorkészítésre is kitűnően értékesíthetők.

A baromfiudvar is az eperes egy részén van elkerítve s ott valamikor ezrével nevelték az eperen a törzskönyvezet fajbaromfit Gregussék.

Az eperfák levelével egyidőben selyemhernyót is neveltek, azonban kicsi volt a hely, csak kicsiben tudták a hernyót nevelni, a gazdaság ügyis elég sok munkát és elég jövedelmet adott, hat abbahagyták.

Most már a hívők meggyőződését lája arcomon Greguss Máté és azt mondja:

Abból az országból, ahol 9 hold futóhomok és 1500 lenezett eperfa ennyit ad, nem kell kiváncsornolni.

Meg tudunk itt élni még sokan. Milliárdjával kell vetni az eperfamagot, ültetni a sövény selyemtenyésztésre, a fát hústermelésre. Akkor nem kell a mindig takarmány hiányában szenvedő Nagy-Alföldre kukoricát hozni és akár egész Európát elláthatjuk hússal.

Kérdően nézünk a selyemtenyésztési tisztviselőre s ő ezt mondja:

Eddig hiábavaló lett volna, most már fölösleges beszélnem.

Aztán papírost, ceruzát fogunk és Greguss Máté 9 hold homokjának, 1500 eperfájának jövedelmét átszámítjuk a földművelésügyi minisztérium országos tervére, vajjon mennyivel emelné ötmillió eperfa a magyar mezőgazdaság jövedelmét

Az eperfák elültetésétől számított 25 év múlva az akció eredményezne 500.000.000 kg. gyümölcsöt. Ha ezt mind pálinkának főznék ki, 40.000.000 liter pálinkáért csak 10 forintjával 400.000.000 forint jövedelemhez jutnának a gazdák. Ha mind hústermelésre hasznosítanák, ez 112.500.000 kg. húst jelentene, ami 33.750.000 forint jövedelem volna. Ebből nem kell leszámítani semmit, mert csak az eperen elérhető súlygyarapodást vettük figyelembe. Ha azonban a gyümölcs felét használnák pálinkafőzésre, felét hústermelésre, az előbbi 200 millió forint, az utóbbi 168.750.000 forintot jelentene. Ha ötmillió eperfa lombjának csak kis részét használnák is fel selyemhernyó nevelésre, legalább 2 millió forinttal emelné a mezőgazdaság jövedelmét. Ha ezekhez hozzászámítjuk az eperfák gallyazásából, csonkításából, száraz eperfáinak kiszedéséből származó mintegy 100.000.000 forintot, nemkülönben az eperfa lombjának takarmányozásra történő értékesítését, mintegy 30.000.000 forintot, a mezőgazdaság jövedelme el fogja érni a félmilliárdot.

Az ország új és régi gazdáinak eperfasítását a földművelésügyi minisztérium az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőségre illetve a körzeti selyemtenyésztési felügyelőségekre bízta. Bihar, Hajdú, Szabolcs és Szatmár vármegyék eperfasítási ügye a debreceni magyar Selyemtenyésztési Felügyelőség hatáskörébe tartozik. A felügyelőség az eperesemete, eperfa kiültatást az igénylőknek díjtalanul eszközözi.

DEBRECZEN 4 OLDAL 1947. jan. 28.

Debreceni magyar Selyemtenyésztési Felügyelőség hatáskörébe tartozik. A felügyelőség az eperesemete, eperfa kiültatást az igénylőknek díjtalanul eszközözi.

A köztársaság első évfordulójának megünneplése

A Kiszáradt Párt országos központja felhívást intézett a párt valamennyi szervezete felé a köztársaság kikiáltása első évfordulójának megünneplésére. — A felhívás idézi az 1946. évi I. törvényeket, majd a következőket mondja: A köztársaság többszázéves elnyomtatás után népünk szabadságát jelenti. Köztársaságunkat s ezzel népünk szabadságát minden eszközzel megvédjük. A köztársaság jelenti a szomszédainkkal és a világ szabadságszerető népeivel való őszinte barátságunkat. A köztársaság az ország romjai fölött az építés akaratával jelentkezik s már első esztendejében is nagy

eredményekre tekinthet vissza. A Magyar Köztársaság a magyar népe s országunkat a nép boldog otthonává teszi. Egységesen mutassuk ki szeretetünket, hűségünket köztársaságunk iránt. Február 1-én, vagy 2-án valamennyi pártiszervezetünk vegyen részt tagjainak egész tömegével a község vagy város ünnepélyein, de minden pártiszervezetben a vezetők külön is ismertessék a nap jelentőségét, mutassanak rá a még előttünk álló feladatokra s az azokból rájuk háruló helytállás kötelességeire. — A párt az ünnepségekről jelentést kér.

Tildy köztársasági elnök és a kormány több tagja a bányászerecséltlenség áldozatainak temetésén

Az egész ország mélyszégyes részvétele mellett kísérték utolsó útjukra vasárnap a dorogi szénmedence Annavölgyi bányájában történt szerezéltlenség 31 áldozatát. A munka hősi halottainak temetésén megjelent Tildy Zoltán köztársasági elnök, a kormány több tagja.

Erőss János miniszter a kormány nevében búcsúzott a munka és a kötelességteljesítés vértanúitól. Kijelentette, hogy a dolgozók újjáépülő országa nem fogja elfelejteni kötelességét a visszamaradtakkal szemben.

Rákosi Mátyas b. miniszterelnök hangzott, hogy a hősihalottakat példának állítják oda az ország dolgozó népe elé és hozzátartozóikról úgy gondoskodnak, ahogy azt a demokratikus hazától el lehet várni. Az elmúlt másfél év alatt a magyar nemzet szívét zárta a szén-csata hősei. Kérte a bányászokat, hogy továbbra is törhetetlen hittel, szorgalommal dolgozzanak a demokratikus banya újjáépítésén.

Szakasits Árpád b. miniszterelnök

azt mondotta, hogy akik hősihalált haltak a szén-csata mezében, példát mutattak arról, hogyan kell dolgozni, hogyan kell harcolni a tisztá viláért. A harcot nem adjuk fel az újjáépítés munkájában és fokozottabb erővel veszünk részt, hogy minél hamarabb béke, boldog, jólét és öröm legyen ezen a földön.

Bán Antal iparügyi miniszter arról beszélt, hogy a legfájdalmasabb halál a bajtárs halála, akik együtt küzdenek velünk közös eszményeinkért.

Nem mondunk le a biztos, gondoktól mentes, félelemmentes életéről, igyekszünk az emberi lehetőség határain belül minden védelmet biztosítani, hogy a veszély elháruljon a dolgozók feje fölé.

Több búcsúzóval hangzott még el, aztán megkoszorúzták a koporsókat, majd Meszlányi Zoltán püspök elvégzte a gyászszertartást, aminek befejeztével a hősihalottakat örök nyugalomra helyezték.

Tudnivalók a közmunkaváltás befizetéséről

A közmunkaváltás befizetésének rendje február hó 1-től megváltozik. Mint ismeretes, ezidőponttól kezdve a váltás összegét a háztulajdonos, vagy megbízottja szedi be és fizeti be a városi adóhivatalnak. Az eddig kiadott erre vonatkozó közlemények számos körülményt nem világítottak meg a háztulajdonosok váltás befizetésével kapcsolatos kötelességeiről.

Erre mutat az a körülmény, hogy a közmunkaváltás felügyelőséget nap-nap után különféle kérdésekkel ostromolják. Szükség merült fel, hogy a háztulajdonosok részletes utbaigazítást kapjanak s e célból a felügyelőség tájékoztatót ad ki, mely a napokban megjelenik.

Egyébként a közmunkaváltás behajtása a háztulajdonosok törvény szerinti kötelessége — mondták a közmunkafelügyelőségen. Ezt szabályozza a 11.310. M. E. sz. 1946. évi kiadott rendelet, amely az egész országban életbe lépett, csak Debreczenben nem volt végrehajtva. A rendelet állapítja meg a háztulajdonos köte-

lességét a váltásösszeg befizetésére. Természetesen csak azon lakókkal tartoznak ezt befizetni, akiknek nincsnek kollektív szerződéses hatálya alá eső munkahelyen alkalmazva, mert ilyenek után a munkaadó fizeti a munkaváltást. Ilyen esetekben a háztulajdonos a befizetés megjelölésében megjelöli, hogy az illető hol van alkalmazásban és ki a munkaadója.

A háztulajdonos a váltást fizetni nem akaró lakójával szemben módja van védekezni. Először a házvezetői felhívja a fizetésre. Amennyiben a fizetési hatánapig nem tesz eleget kötelességének, a háztulajdonos a fizetési jegyzék megjelölésében rovatába beírja, hogy az illető a felszólítás ellenére sem fizetett. A többi a hatóság dolga a renitens lakóval szemben.

A háztulajdonos, amennyiben váltásfizetés korában van, szintén változik a havi járulékot megfizetni. Téves az, hogy a befizetési kötelesség mentessége ad a saját személyének a váltás nem fizetésére.

Gyapjú kártolása és fonása
Karap Béla
mechanikai tonó és szövő üzemében.
Tökéletes fonalkészítés géppel.
Baltazár Dezső-utca 9.

Veszünk — eladunk
comp. hálók, ebédlők, recamiék, ülő és fekvő garnitúrák, szőnyegek, festmények olesó árban
Ugyanott mindennemű lakberendezési tárgyak vétele.
Ivány Endre
bútorüzlet, Piac utca 67.

Írógépet javít HURAY, Iparkoma a

A fizetési jegyzék ára 4 filler. Egyszerre egész évre is megvásárolható s így nem kell havonként ilyen nyomtatvány megszerzésével az időt tölteni. Egyébként szó van arról is, hogy a befizetési jegyzéket a dohányfőzsdékben is árusítani fogják.

Torma Kálmán alispán balesete

Torma Kálmán alispán vasárnap délelőtt a Szociáldemokrata Párt helyiségében rendezett párt napon vett részt. A pártnap után amint barátaitól lement a sikos lépcsőn, az alispán elcsúszott és oty szerencsétlenül esett el, hogy törésgyanúsán vették lakására.

Mérnök a népbíróóság előtt

Karhatalmat kellett kivezényelni a tárgyalásra

A debreceni Népbíróóság hétfőn tárgyalta Zsótér László debreceni mérnök, Jókai-utca 6. szám alatti lakos bűnügyét, akit nepellenes és haborus büntetést vádolt a népbíróóság. A vád szerint 1942—44. között, mint a 1935. zsidó munkaszabadság parancsnoka, zászlósi rangban Erdélyben, Tölgyén, Borszéken, Recfalván, Hollóárokban kegyetlenül bánt a zsidó munkaszabadságosokkal, a gyengélkedőket nem engedte orvosi vizsgára és ennek következtében két munkaszabadságos, Breier Tivadár és Linczer Jenő később meghalt. A csomagokat részben elkerítette, több embert guzsbakötöttet, az élelmiszert elvonta, vasárnap malinát szedtetett a hegyen több munkaszabadságossal a pihenő alatti.

Zsótér tagadta a vádak. A gyengélkedőket orvos, a munkaszabadságosok orvosát bírálta el és vizsgálta meg; a munka alatt egy utazásszabadság rendelkezett az emberekkel. A tárgyalás szünetedése keretében folyt le, a hallgatóság többször közbeszélt, az elnök nehezen tudta a rendet fenntartani, később erős karhatalmat vezényelték ki. Több tanu terhelő vallomást tett. A tárgyalást ma, kedden reggel 9 órakor folytatják, több tanu kihallgatása után lesz jótét.

Befagytak a velencei lagúnák

Az olaszországi szokatlan hideg következményeként Velencében befagytak a lagúnák.

Szabó Iboiya

Szabó Iboiyát a francia földalatti mozgalom 24 éves játor hősnőjét a György vitézsége keresztelt tisztelettel ki Londonban. Szabó Iboiya suli e 4 éve leánykora most tudták meg hogy Iboiya megkapta a legmagasabb angol polgári vitézségi kitüntetést, szabó Iboiya a női élete 1940-ben kezdődött, amikor orosz ment a francia idegenlegió egy tisztjéhez. — Ferje elesett, mire ő onként vállalkozott egy különleges veszélyes küldetésre: előtervegyen a rezisztancia és a fontosabb tájékoztatást juttatni el a francia maquisardoknak, a szövetség pártaszabadság tervéről. A német hatóságok hatóságok kétségbe esett, mert mind a kétzer kijáratott őket és megmenekült. Végül egy napon a Gestapo emberei elfogták és a ravensteini gyűjtőtáborba magánlányként kintarták. De soha egy szóval sem adta ki egyetlen barátját sem és nem árulta el a titkot, amelyet Francoiszabadságban vitt magával. Nyugodtan és bátran hal meg a kivégző osztag sortűzében. — Hősiességét a náci elhamvasztották.

Javaink visszaadása

A pénzügyminisztérium közli, hogy az elhurcolt magyar javak ügyében újabb figyelemreméltó esemény következett be. Az angol kormány hozzájárult a Németország és Ausztria megszállási övezetében lévő magyar javak visszaadásához és egyben bizottságot hívott meg, amely előkészítendő az ott található magyar javak hazaszállítását. A bizottságok megszervezése és utazási előkészítése már folyamatban van. (MTI)

Száz összeesküvőt még a héten átadnak a népügyészségnek

Budapestről jelentik: A katonai rendőrség az elmúlt héten befogta az összeesküvés jelentékeltebb szereplőinek kihallgatását.

A vezetők kihallgatása természetesen tovább folyik, mert az újabb felbukkanó nevekkel együtt az ő szerepük is mindig más és más megvilágításba került. Az összeesküvők egy nagyobb csoportját — több mint száz embert — előreláthatólag már a hét elején átadják a népügyészségnek.

A foglyokat az eddigi szokásoktól eltérően nem szállítják át a Markó-utcai fogházba, hanem továbbra is ott maradnak, ahol jelenleg őrzik őket. Ennek az a magyarázata, hogy a Markó-utcai fogház túlszűfolt a foglyok elkülönítésére nincs lehetőség, a nyomozás érdeke pedig azt kívánja, hogy külön cellákban őrizzék őket.

Amint a leltartóztatott össze-

küvöket átadják a népügyészségnek, Ferenc Tibor legelső államügyész helyettes, a budapesti népügyészség vezetője irányítja majd a kihallgatásokat. A népügyészség a legnagyobb gyorsasággal készíti el a vádiratot, hogy a főtárgyalás minél előbb megtartható legyen. Most már nyilvánvaló, hogy az összeesküvésben résztvevők nagy számára való tekintettel nem egyszerre tárgyalják valamennyi vádlott ügyét, hanem olyan csoportokban, ahogy bűnügyük összefügg.

Saláta nyomra vezetője ötezer forintot kap

Budapest, január 27. (MOT) Dr. Münnich Ferenc rendőrtábornagy, a budapesti főkapitányság vezetője elrendelte dr. Saláta Kálmán volt képviselőnek, az összeesküvés egyik szervezőjének országos körzését. A nyomra vezető ötezer forint jutalomban részesül. A részletes körzést kedden hirdménynek útján hozzák a nagyközönség tudomására.

Gusztáv Adolf svéd herceg repülőszerecséltensége áldozata lett

Egy holland repülőgép Amsterdamból Stockholmra utaztában öt főt nyírta legénységével és 16 utasával lezuhant. A személyzet és valamennyi utas szörnyen halt. Az utasok között volt Gusztáv Adolf svéd herceg, a trónörökös fia és Grace Moors amerikai operabájos is.

A repülőszerecséltensége áldozatává lett Gusztáv Adolf herceg 44 éves volt. A svéd főváros és az

egész ország gyászba borult. Az elhunyt herceg a gödöllői világgimnáziumban részesült.

A trónörökös fia: Károly Gusztáv lép helyébe, nagykorúságkor.

A holland királyi légiforgalmi társaság gépének lezuhanását — szakértők felfogása szerint — valószínűleg túlterhelés okozta.

A jugoszláv albanok bűnperének tárgyalása

A szkopljai népbíróság most kezdte meg a titkos szerveződések miatt letartóztatott jugoszláv albanok bűnperének tárgyalását. Az összeesküvés élén Isztkenderim Alim szkopljai borbélymester állott. A vádirat szerint Isztkenderim Alim és társai 1945-ben Macedóniában hamis nacionalizmus leple alatt földalatti mozgalmat szerveztek. Tendenciós sovínista hírvérrel maguk köré akarták csoportosítani az albán nemzeti kisebbség tö-

meit, fegyveres csoportokat szerveztek és külföldi reakciós körök támogatásával Dél-Jugoszlávia alban lakta területeinek elcsatolásával, valamint a jelenlegi albániai kormányrendszer megdönésével meg akarták valósítani Nagy-Albániát, amelynek élére a fasista Zog esküvőt akarták állítani.

Az elsőrendű vádlott a vizsgálóbíró előtt beismerte a vádiratban felsorolt bűncselekményeket.

niszter kijelentette, hogy washingtoni követünk álláspontja egyáltalán nem érinti a magyar lényezést, hanem tisztán opportunista szempontból kívánja a hivalkodásnak látszó vásárlások megszüntetését, amivel a kormányzat is egyetért.

Sárga hó eseti Baján

A Meteorológiai Intézet jelenti, hogy január 26-án Baján — az onnan érkezett jelentés szerint — délután 14—15 óra között sárga színű hó esett. A Meteorológiai Intézet kéri azokat, akik hasonló jelenséket észleltek, hogy megfigyeléseiket levelükön közöljék az intézettel. (Budapest, II. Kötéltér Pál-u. 1.)

A Független Ifjúság kitanított egy bányászárját

A Független Ifjúság Országos Vezetősége mély megdöbbenéssel értesült a dorogi bányász-szerecséltenségről. Amikor a parasztiatlanság hatalmas táborra nevelés teljes együttérzést fejezi ki, elhatározza, hogy a szerecséltenségnél járt bányászok családtagjai közül egyet kollégiumaiba fogad. Ezzel kívánja megmutatni a Független Ifjúság az ipari dolgozók és a parasztság egymásra utaltatóságát és egymás iránti felelősségét.

A köztársasági elnök Hajdu Gyula nemzetgyűlési képviselője az iparügyi minisztériumba politikai államtitkárrá nevezte ki.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1947. JAN. 28.

A Szabadság érdemrend újabb kitüntetettjei

Budapest, jan. 27. (MIT) A köztársasági elnök Dobi István államminiszternek, Rác Lajos és Szentiványi Lajos nemzetgyűlési képviselőnek a magyar demokrácia megteremtése körül szerzett érdemeiért a Magyar Szabadság érdemrend ezüsfokozatát adományozta.

K Ö N Y V

Enyhítő körülmények Magyarországon. „Ez a könyv sem nyit, sem titkos revizionizmusnak nem kíván szövevé lenni” — hangsúlyozta fenti című könyvében dr. Kun Andor, akinek most megjelent műve reflektorként világít vissza a magyar béke előkészítésének a magyar közvélemény előtt már-már feledésbe merült hónapjaira. A könyv nem pengő érzelmi hurokat: adatszerező és tárgyilagos, mint ahogy a nagy perhez illik. A magyar béke — sajnos, igen sokszor nem egyéges — belső előkészítésének útja azonban olyan drámai, hogy átforsózik tőle a könyv minden lapja. A mentő és enyhítő körülmények felsorolása után a szerző túlnéz a határokon és megvizsgálja: — Vajon Magyarország bűnösebb volt-e, mint Hitler többi csatlós állama? És a tények megafólatlanul bizonyítanak. — Ne tévesszük hibáinkat — talán ebben a mondatban lehetne összefoglalni Kun Andor könyvét, mely nem változhat ugyan a magyar béke súlyosságán, de amely a magyar közvélemény tájékoztatásával fontos feladatot teljesített.

Az Evangélium demokráciája és szocializmusa. Az Egyház és a magyar demokrácia viszonya ma még nyitott kérdés és izgatott problémája mindazoknak, akik az évezredek keresztényisége és a demokrácia önkéntes kiegészítő együttműködésére törekednek. A könyv, mely dr. Christianus tollából jelent meg, a modern katolicizmus szemügyre veszi az egyház és a keresztény nyíltsággal felvetett kérdésekre. A szerző biztos tudással, vaslogikával és ami ennél is több — tárgyilagosan nyúl a demokrácia, szocializmus és evangélium vezérelvéhez és az olvasó sem juthat más következtetésre: — A régi evangélium ma is leghatalmasabb eszköze a szociális ösztönnel és az evangélium erkölcsi és szellemisége nélkül nem lehet tökéletes demokráciát építeni. (Stephanum kiadása.)

Piaci árak

Hétfőn a piaci árak a következők voltak: Sárgarépa 1.30 Ft, burgonya 40—43 Ft, kelkáposzta 1.24 Ft, fejeskáposzta 1.43 Ft, savanyúkáposzta 1.76 Ft, bab 1.04—1.14 Ft, sütőtök 40—47 fillér. Csirke term. ára 4 Ft, kerek. ára 4.80 Ft, tyúk term. ára 3.40, kerek. ára 4.10, pulyka, gyöngytyúk term. ára 4.—, kerek. ára 4.80, sovány kacsa term. ára 3.—, kerek. ára 3.60, hizott kacsa term. ára 4.30, kerek. ára 5.20, sovány liba term. ára 3.20, kerek. ára 3.80, hizott liba term. ára 4.50, kerek. ára 5.40 forint. Alma: export piros 3.40—4.20, exp. világos 2.99—3.74, I. oszt. világos 2.40—3, II. oszt. piros 1.30—1.63, II. oszt. világos 1.15—1.44, narancs 19 forint. Tej 90 fillér, teffel 3 Ft, vaj 16, túró 2, gomolya 7, juhtúró 6, étolaj 4.90 forint.

Az orvosok kenyérfejadagja

A közellátásügyi minisztériumban illetékes helyen közlik, hogy az orvosoknak, mérnököknek és állatorvosoknak csak akkor jár kisebb (15 deka) kenyérfejadag, ha jövedelmük akkora, hogy legalább havi 8 napi közmunkára vannak kötelezve, illetőleg ennek megfelelő közmunkavégzésre kötelezettek. — Egyébként az ezen foglalkozási ághoz tartozókat a 20 deka kenyérfejadag illeti meg.

H I R E K

Az első atombomba hatása — két év után

A „New Yorker” című amerikai folyóirat elküldte egyik munkatársát Hirosimába, nézze meg és írja le, milyen ott ma az élet, közel két évvel az atombomba eldobása után? A munkatárs elutazott Japánba és most közzéadta jelentését.

Az első atombomba a japáni városban közismerten megölt hatvan ezer embert; életben maradt még körülbelül kétszáz ezer. De az előző most, két esztendővel a robbanás után, különös tünetek mutatkoznak: egyesek füleiből tojásszerű vadhúsok nőnek, mások teste megnylik, kétéjú csecsemők születnek stb. A föld is felett a rádióaktív sugárzásra: sajátos vegetáció sarjad. Az atombomba mesterségesen előállított égitest, parányi nap. Ahogyan a nap kozmikus sugárzása befolyásolja, serkenti és megsemmisíti a földön az életet, úgy ez a mesterséges, miniatűr bolgó is felidézhet egészen új organikus jelenségeket a Föld és, lakóinak életében. Lehet, hogy két krumplink lesz egy napon és táncosnők három fejfel.

A magyar ifjúság éve

1848 volt az utolsó év, amikor a magyar ifjúság utóljára vette át a magyar történelem irányítását. Forradalmi és radikális volt ez az ifjúság, amely hadat mert üzeni a kor megalapozott hagyományainak. A mai magyar ifjúságra is hatalmas feladatok várnak. Ezek elvégzésénél az 1848-as ifjak példája kell, hogy szemünk előtt lebegjen. Ez az év a nagy nemzeti építő munka éve lesz. Meg kell valósítanunk évszázados tervünket: a Duna-Tisza csatorna megépítését. Ennek a feladatnak megoldása csemek közeledésünket lendítse fel nagymértékben, hanem az öntözőcsatorna kiépítése folytán a Kert-Magyarország megvalósításában is nagymértékben segítségre válna. E hatalmas feladat elvégzésében a magyar jövő letéteményesének, a magyar ifjaknak is részt kell venniük. A csatornaépítésben a kezdeményezést a magyar ifjúság vállalta magára. Azoiban nemcsak ilyen hatalmas építményekkel állít méltó emléket ennek az évszázadnak a magyar ifjúság. Ebben az évben kultúrversenyt és világ ifjúsági találkozókat is rendezünk. Megmutatjuk az egész világnak ifjúságának a magyar népet értékeit. E hatalmas feladatok megoldásában a Független Ifjúság tagjainak az élen kell járniuk.

Tildy elnök egy bőszörményi család tizedik gyermekének keresztapja. Dr. Balogh István, Hajdú megye főispánja vasárnap Hajdúböszörményben egy tízgyermekes család tizedik gyermekének a keresztelőjén volt. A tizedik gyermek keresztapját Tildy Zoltán köztársasági elnök váltotta, a keresztelőn a főispán képviselte a köztársasági elnököt.

Kardos Pál kinevezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kardos Pál budapesti zsidó gimnázium tanárát a debreceni tudományegyetem bölcsészettudományi karára intézeti tanárának nevezte ki. Kardos Pál kinevezése debreceni tisztelők körében nagy örömet keltett.

A borotvás gyilkos a Tábla előtt. A debreceni ítélőtábla február 5-én tárgyalja Bagdi Antal hölgyfodrász, az Arany János-utcai borotvás gyilkos bűnügyét. Bagdi 1945 év nyarán szövélet után, kerékpáron haladva meggyilkolta Kati László szabót, akinek borotvával elvágta a nyakát. A törvényszék szándékos emberölés miatt 5 évi fegyházra ítélte. A fellebbezést a Tábla előtt nagy érdeklődés kíséri.

Hibajelentés. Vasárnapi számunkban a „Kik is azok a Quakerok” című cikkünkbe sajtóhiba csúszott be. A Quakerok száma Amerikában és Angliában körülbelül 200—300 ezer.

Időjárás: A hőmérséklet allig változik. Ma még élénk hólnap mérsékelt szél, többfelé hófúvás.

Szürnyű szerencsétlenség történt tegnap a creydoul reptéren, ahol egy magánosok által bérelt Dakota-rendszerű gép, start közben 18 utasával beleszaladt a cseh légiforgalmi társaságnak a pályán vesztelő gépébe. Mind a kettő lángba borult s mire a mentőszolgálat megérkezett, az utasokat az izzó roncsok közül kiellet kihúzni. A halottak között van Spencer kapitány, a Spencer légi-vállalat tulajdonosa, továbbá három apáca, egy öthónapos és egy két és fél hónapos csecsemő születéssel együtt. Kora délutánig 11 holttestet hoztak ki a folyékony fémme oivadt roncsok közül. A Dakota-gép a rodéziai Viktoria vízeséshez készült utasaival, a cseh gépben szerencsére nem tilt senki. A Dakota-gép utasainak búcsúztatására megjelent rokonok és barátok szemtanul voltak a szörnyűszerencsétlenségnek, de az irrató gyorsasággal terjedő légkör miatt nem bírták a gépet megközelíteni.

Veszélyben a magyar gyümölcsstermesztés

Felhívjuk gyümölcsstermesztőket a paliztetű veszedelmre. Ismertettük a veszély nagyságát és következményeit, ha idejében állunk elő. Igértük a veszedelmes kaliforniai paliztetű ismertetését (életmódját, kártételét és irtását), de célszerűbbnek láttuk mindezeket előszóval ismertetni a hitelakció és törvényrendelettel együtt, a 27-én, hétfőn kezdődő 5 napos ingyenes tanfolyam keretében. A tanfolyam péntekig minden nap délután 2—4 óra között a városháza kistanácsstermében lesz megtartva, amelyen minden szakkérdésre megadjuk a szükséges felvilágosítást.

Papp Gyula GyOE igazgató.

Nem lesz állami vetőburgonya osztás

A földművelésügyi miniszter a vetőgumóstermesztés megszervezése érdekében felhívja azokat a gazdákat, akik előrendű burgonyatermő vidéken gazdálkodnak és évente (legalább 5 kat. hold) burgonyavetést be tudnak állítani vetőforgójukba és ezidőszert megfelelő mennyiségű fajtiszta és egészséges vetőburgonyával rendelkeznek, jelentkezzenek a Növénytermelési Hivatalnál (Budapest, IV. Tolbuhin-krt. 2.) és bejelentésükben jelöljék meg, hogy milyen fajtájú burgonyát termesztnek.

A szárazság miatt a burgonyatermesztés 1/3-al volt kisebb a normálnál és a beszolgáltatásra kerülő burgonya közelítási célokra és egyéb kötelezettségeink teljesítésére szolgál. Ezért továbbá az államháztartás szűk hitellehetősége miatt állami vetőburgonya juttatás az 1947 tavaszán nem lehetséges.

GYÁSZROVAT

Mély fájdalommal, megtört szívvel jelentjük, hogy

Gere Józsefné szül. Bódi Eszter

életének 52. évében elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Kőtemető II. B. ravatalozójából. Elhunytat gyászolják bánatos férje Gere József hiv. alhadnagy, gyermekei, testvérei, sógora és kiterjedt rokonága. Lakás: Bagadalom u. 18. Batha vállalat.

Lehoczky Károly

dohánygyári nyugdíjas 86 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 2 órakor lesz a 2. B. ravatalozóteremből a római kat. egyház szertartása szerint. Gyászolják: felesége, Lehoczky Anna Erzsébet főnével Szaplonyay Lajosné, unokái Szaplonyay Irén Anna férjével Bajdos Józseffel, Ifj. Szaplonyay Lajos, valamint sógorai, kiterjedt rokonok, kártyával és költségekkel. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett. — Lakás: Központi Egyetem. — Gebauer temetkezési vállalat.

... egyverre megelégelték a... rendőrség Mátyás Perenc hajdúhadházi lakos ellen...

... Kötőse álnéven szélhámoskodó... rendőrség elfogta Cáspar György és Hadházi József álnéveken szélhámoskodó...

... Feltörte ismeretlen tettes a... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Besurranó tolvaj ellopja Veres Zoltán... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Már a cégtáblákat is lopják... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Uj tanfolyam kezdődik... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Dolgozók zongorakonzertje... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... A közmunka igazolvány nyomatvány... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... A székely beszélnék arról... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... A szent László énekfarsang... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Három neve volt a vádlottnak... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Rövidesen egész Ausztriában... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Anyakönyvi hírek... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Születések... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Halálozások... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Hírek hadifoglyokról... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Házasságok... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Adás-vétel... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Állás... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Allat... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Zöllet, lakás... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Kertészet... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Teljes ellátás... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... A bankjegytörő... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Úgyeltes győzelem... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Varrógép javításokat... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Jó állást akar? Tanuljon gépírást... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Jegyzőkönyv... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Gyapjúfonal... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Orvosi köppenek... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Dr. Horvát Irén fogszakorvos... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Dr. Baranyai (Bommersbach) Lajos... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Schaff tánciskolájában... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Dolgozók zongorakonzertje... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... A közmunka igazolvány nyomatvány... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... A székely beszélnék arról... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... A szent László énekfarsang... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Három neve volt a vádlottnak... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Rövidesen egész Ausztriában... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Anyakönyvi hírek... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Születések... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Halálozások... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Hírek hadifoglyokról... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Házasságok... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Adás-vétel... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Állás... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Allat... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Zöllet, lakás... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Kertészet... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

... Teljes ellátás... rendőrség a nagyoserei erdő-részből a fát...

IPARTESTÜLETI KÖZLEMÉNYEK

A kárpitos, kézműves, vegyített... ipartestületi közlemények...

KERESKEDŐ TÁRSULAT KÖZLEMÉNYEI

A Társulat szívesen hírdet pályázatot... kereskedő társulat közleményei...

SPORT

Törben a miskolciak, kardban a debreceniek győztek

Szombaton délután kezdték el és... sport hírek...

Villáminterjú Gálfi Józseffel

Gálfi József most Romániába... villáminterjú...

Jégpálya Csapó-u. 61.

Állandóan nyitva. - Tánczene! Bűtél! Tréner korcsolya élezés, előadás, kélcsmzés cipével is naponta. Gondozólégy. - Naplőgy: 2 Ft -

(Piac utca 8. sz.) ahol a szükséges felvilágosítások is megkaphatók... jégpálya...

SAKSZERVEZETI ÜGYEK

Fodrászok szerdán délután... szakszervezeti ügyek...

DEAC-KISE 13:6

Hatolmas szelvényben... DEAC-KISE...

ELTARTÁSAT... DEAC-KISE...

HÁZASSÁG (1) MAS szőke szerencsés boldog házasságot... házasságok...

RADIO-HANDSZER (4) EGY házból sem hiányozhat... rádió-handszerek...

BUTOR (5) MODERN konyha butor... butorok...

ÉPÍTKEZÉSI ANYAC (8) NÉGY db falatkötő... építkezési anyagok...

ALLÁS (2) APOLONÓ, gyermekkedvelő... állások...

ALLAT (9) EGY kővér gertés eladó... állatok...

ZÜLLET, LAKÁS (10) KERTSÉGBEN egy szoba... zöllet, lakások...

BUTOROZOTT SZOBA (12) DIAKOT külön szobába... butorozott szobák...

LAKÁST kaphat 1-2... lakások...

TELJES ELLÁTÁS (13) NEM nagy igényű... teljes ellátások...

Az Újpest két ankarai mérkőzése

Az Újpest csapatja szombaton és... mérkőzések...

Az MTK csapatja... mérkőzések...

Az Újpest sport... mérkőzések...

Sáry Eva és a Király-Késsy... mérkőzések...

Luo Montez... mérkőzések...

SPORTKRONIKA... mérkőzések...

DEAC-KISE... mérkőzések...

DEAC-KISE... mérkőzések...

Yavasli-nyári divatlapok... divatlapok...

KERESLET (19) 2,535 m BÉRETT... kereslet...

SINGER varrógépet... kereslet...

KÖRULBELÜL... kereslet...

SZENET... kereslet...

TITROLI nadrágot... kereslet...

INGATLANFORGALMI... kereslet...

Művészeti fénykép... kereslet...

TOKES Ióta... kereslet...

Menyasszonyi... kereslet...